

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI**

7/26889 GK 134

Sayı : 69602026-610-54111372
Konu : Soru Önergesi (7/26889)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.639660 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman TUTDERE tarafından verilen 7/26889 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (4 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman TUTDERE'ye ait 7/26889 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-6) Bakanlığımız, Koronavirüsün yayılımını engellemek, eşya hareketinin ve mal tedarikinin dolayısıyla ticaretin etkin, kontrollü ve güvenli bir şekilde devamlılığını ayrıca ihracatçımızın bu süreci mümkün olan en az hasarla atlatmasını sağlamak amacıyla Bakanlığımızca bir dizi uygulama hayata geçirilmiş olup bunlar sırasıyla,

Temassız Ticaret; Habur Gümrük Kapısının 01.03.2020 tarihinde kapatılmasının akabinde, ticaretin aksamamasını teminen tampon bölgede konteyner/dorse/şoför değişimi yoluyla insan teması olmadan ticaretin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Bu yolla, hâlihazırda ortalama günlük 1.000 aracın çıkış, 850 aracın ise giriş işlemi gerçekleştirilebilmektedir. Bahse konu işlemlerin yapılması esnasında her türlü sağlık ve dezenfeksiyon tedbirleri alınmaktadır.

Diğer taraftan, koronavirüse karşı alınan tedbirlerin Habur Gümrük Kapısında yurtdışı çıkış yönlü sıkışıklığa sebebiyet vermemesi için yurtdışına çıkış yapmak üzere Habur Gümrük Müdürlüğüne yapılacak sevklerde, İpekyolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü ile eşgüdüm sağlamak suretiyle, sevk işlemlerinin Habur Gümrük Kapısındaki yığılmaları engelleyecek ve söz konusu kapının daha etkin kullanılmasını temin edecek şekilde yapılması sağlanmıştır.

Ayrıca, Bulgaristan'a açılan Kapıkule Gümrük Kapısında yer alan GTİ TIR Parkında, herhangi bir insan teması olmaksızın gerekli sağlık tedbirleri çerçevesinde dorse/şoför/konteyner değişimi yoluyla ticaretin devamlılığı sağlanmıştır.

Yine Temassız Ticaret uygulaması kapsamında, İran'a açılan Kapıköy Gümrük Müdürlüğünde her iki yönlü demiryolu işlemleri hâlihazırda kontrollü olarak gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, anılan Gümrük Kapısında her iki yönde olmak üzere, insan geçişi ve teması olmaksızın, vagonlar Türkiye tarafından lokomotiflerle itilip, İran tarafından yine lokomotiflerle çekilmek suretiyle, işlemler gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede, vagonların kabul ve sevk işlemleri esnasında gerekli emniyet tedbirleri alınarak makine ve personelin sınırı geçmelerine izin verilmemektedir. İran'a açılan kara hudut kapılarında giriş ve çıkışlara ilişkin alınmış olan tedbirler dolayısıyla, özellikle Türkiye Cumhuriyetlere transit rejimi kapsamında yük taşıyan araçların çıkış yapmak üzere Kaçkar Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı Sarp Gümrük Müdürlüğüne yönlmesi nedeniyle, yurtdışına çıkış yapmak üzere Gürcistan'a açılan kara sınır kapılarımıza yapılacak sevklerde "<http://kackar.ticaret.gov.tr/duyurular/gunluk-tir-sayilari>" adresinden söz konusu kapılardan bir önceki günün çıkış sayıları da kontrol edilmek ve mezkûr kapılarla eşgüdüm sağlanmak suretiyle, sevk işlemlerinin Sarp Gümrük Kapısındaki yığılmaları engelleyecek ve Aktaş ve Türkgözü Gümrük Kapılarının da daha etkin kullanılmasını temin edecek şekilde yapılmasına yönelik tüm önlemler alınmıştır.

İthalatta Yerinde Gümrükleme; Eşyanın yurt içinde gerçekleştirilecek gümrük işlemlerinin de en az temasla gerçekleştirilmesi için yenilikçi yöntemler geliştirilmektedir. Bu kapsamda, 03.04.2020 tarihinde ilk kez ithalatta yerinde gümrükleme uygulaması hayata

geçirilmiş ve tüm işlemler dijital ortamda risk kriterlerine göre temassız olarak gerçekleştirilmiştir.

Sürelerle İlişkin Kolaylıklar;Gümrük işlemlerinin kolaylaştırılması ve yükümlülerin mağduriyetine sebebiyet verilmemesi amacıyla gümrük mevzuatında yer alan sürelerin uygulanmasına ilişkin kolaylıklar getirilmiş olup uygulamada yeknesaklığın sağlanması amacıyla tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri bu hususlarda talimat geçilmek suretiyle;

- Gümrük idaresine sunulan eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem ve kullanıma tabi tutuluncaya kadarki geçici depolama süresine ilişkin uzatım talepleri, mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek geçici depolanan eşyanın tasfiyelik hâle gelmesi engellenmiştir.

- Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın Türkiye’de bulunan ticari ve kişisel kullanıma mahsus yabancı plakalı taşıtlarının yurtda kalma süresi, gümrük idaresine başvuru yapılması gerekmesizin 30.06.2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Yine firmalarımızın gümrük mevzuatından kaynaklı bazı süre yükümlülüklerine uymakta karşılaşılabileceği sorunları ortadan kaldırmaya yönelik olarak da gerekli önlemler alınmıştır. Bu kapsamda, geçici ithalat rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi, hariçte işleme rejimi veya geçici ihracat kapsamında gümrük idaresince verilen izin süresi dolan veya dolacak eşya için, izin süre sonu da, yine yükümlü tarafından gümrük idaresine herhangi bir başvuruda bulunmasına gerek olmaksızın 30.06.2020 tarihi olarak belirlenmiştir.

- Koronavirüs salgını nedeniyle transit süre sınırı aşımalarında ve varış/çıkış gümrük idaresi değişikliklerinde para cezası uygulanmaması sağlanmıştır.

- Gümrük Yönetmeliği'nin 38/2 maddesiyle düzenlenen menşe şahadetnamelerinin 6 aylık ibraz süresi, 01.02-30.06.2020 tarihleri arasında yükümlülerin ayrıca bir talebi olmaksızın durdurulmuş olup söz konusu süre, 01.07.2020 tarihi itibarıyla kaldığı yerden başlatılacaktır.

- Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası başvuru sürecinde bulunan veya sertifika sahibi olan firmalar tarafından gümrük idaresine belirli sürelerde sunulması gereken belgelere ilişkin süreler durdurulmuş, firmaların süreden dolayı başvurularının olumsuz sonuçlanması engellenmiştir.

- Onaylanmış kişi statü belgesi sahiplerine ait, 31.03.2020 tarihi itibarıyla geçerli olan ve geçerliliği 30.06.2020 tarihine kadar sona erecek olan statü belgelerinin geçerlilik süresi herhangi bir başvuru yapılması gerekmesizin 90 gün uzatılmıştır. Söz konusu süre uzatımı, yenileme başvurusu yapılmış ancak incelemesi henüz sonuçlanmamış statü belgeleri için de uygulanmıştır.

Yukarıda belirtilen hususlara ilaveten, Sağlık Bakanlığınca önerilen güvenli sosyal mesafe çerçevesinde bir yandan personelimizin ve yükümlülerin hastalıktan etkilenme riskini en aza indirmek; diğer yandan gümrük işlemlerinin devamlılığını sağlamak amacıyla,

- Yükümlülerin işlemleri mümkün olduğunca gümrük idarelerimizle temas kurmadan gerçekleştirmeleri mühim olduğundan gümrük idarelerimizce sunulan muhtelif hizmetlerin e-devlet veya Bakanlık web sayfası üzerinden ulaşılabilir olduğu hususunda gerekli bilgilendirmenin yapılması hususunda tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri ile ilgili Sivil Toplum Kuruluşları bilgilendirilmiştir.

- Gümrük idarelerimizde, 10 m²'lik alanda üç kişiden fazla bulunulmayacak şekilde hizmet verilmesi ve yetkisiz iş takibi yapılmasının önüne geçilmesi için gerekli tüm tedbirlerin alınması hususunda tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerimize gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

Bununla birlikte, Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği kapsamında piyasaya arz edilen “koruyucu maske (gaz, toz ve radyoaktif toz filtreli maskeler)”, “tulum (koruyucu iş elbisesi)”, “sıvı geçirmez önlük (kimyasallara karşı kullanılan koruyucu önlükler)”, “gözlük (koruyucu gözlükler)” ile Tıbbi Cihaz Yönetmeliği kapsamında piyasaya arz edilen “tıbbi ve cerrahi maske” ve “tıbbi steril/non-steril eldivenlerin” Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun ön iznine bağlanmasına ilişkin “İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat: 96/31)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2020/4)” 04/03/2020 tarihli ve 31058 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Bu Tebliğ ile koronavirüs salgınına karşı önlem alınabilmesini teminen, halk sağlığının korunmasında ve sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde önemli ihtiyaç kalemlerinden biri olarak ortaya çıkan maske ve ilgili diğer sağlık ürünlerinin mevcut üretim kapasitesinin etkin kullanımının sağlanması amaçlanmış ve bu ürünlere ilişkin olarak gelecekte artması muhtemel küresel talebe karşı gerekli önlemlerin alınması hedeflenmiştir.

Bununla birlikte İhracat 2020/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde ön izne bağlanan ürünlerin ihracatında ön izin için hangi firmaların başvurduğu ve başvuru sayısı, ön izin kriterleri gibi hususların ön izni veren mercii olan Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumudur.

Küresel ölçekte yaşanan Coronavirüs (Kovid-19) hastalığı nedeniyle tarımsal ürünlerin dünya ticaretinde dolaşımını etkileyecek gelişmeler yaşanmakta ve gıda talebinde çok yüksek artış görülmektedir. Bu çerçevede, Tarım ve Orman Bakanlığının da talepleri doğrultusunda gıdada arz güvenliğinin sağlanması ve spekülatif fiyat hareketlerinin önüne geçilebilmesi için aşağıda yer alan düzenlemeler yapılmıştır:

- 02/04/2020 tarihli ve 2348 sayılı "İthalat Rejimi Kararına Ek Karar" kapsamında, temel gıdalarda arz güvenliği ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla ham ayçiçeği yağı ithalatında %36 olan gümrük vergisi hasat öncesi 1 Temmuz tarihine kadar %30 seviyesine indirilmiştir.

- 02/04/2020 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan "İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2009/8)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" kapsamında, ham ayçiçeği yağı ithalatında tatbik edilen 1.000 \$/ton gözetim kıymeti yağlık ayçiçeği hasadı öncesi 1 Temmuz tarihine kadar 800 \$/ton seviyesine düşürülmüştür.

- 02/04/2020 tarihli ve 2349 sayılı "Çeltik İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" kapsamında, temel gıdalarda arz güvenliğinin sağlanabilmesini teminen 31/05/2020 tarihine kadar kullanılmak üzere 100 bin ton çeltik için %0 gümrük vergili tarife kontenjanı açılmıştır.

- 24/03/2020 tarihli ve 2284 sayılı "İthalat Rejimi Kararına Ek Karar" kapsamında, kolonya ve dezenfektan üretimde hammadde olarak kullanılan etil alkolün arz güvenliğinin devamını sağlayabilmek ve erişimini kolaylaştırmak amacıyla hali hazırda %10 olarak uygulanan gümrük vergisi kolonya ve dezenfektan üreten sanayiciler için %0 seviyesine indirilmiştir.

Ayrıca, hastanelerimizde ortaya çıkması muhtemel ihtiyacın rahatça karşılanabilmesi ve solunum cihazlarındaki arz güvenliğinin devamını sağlayabilmek amacıyla, ithalatında ilave gümrük vergisine tabi ventilatör, oksijen konsantratörü vb. solunum cihazları için %13 oranındaki ilave gümrük vergisi 25/3/2020 tarihli ve 31079 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karar ile kaldırılmıştır. Bunun yanında, tek kullanımlık tıbbi maskelerin arz güvenliğinin devamını sağlayabilmek için 08/12/2016 tarihli ve 29912 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İthalat Rejimi Kararına Ek Karar”ın ekindeki tabloda yer alan 6307.90 gümrük tarife pozisyonunda yer alan eşyanın madde ismi “Diğer Hazır Eşya (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda yer alan bir kullanımlık tıbbi maskeler hariç)” şeklinde değiştirilerek, anılan

eşyanın ithalatına yönelik hali hazırda %20 olarak uygulanan ilave gümrük vergisi kaldırılmıştır.

Bunun yanında, 02/04/2020 tarihli ve 31087 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tıbbi Tanı Kitlerinin İthaline İlişkin Tebliğ (İthalat: 2020/19)” ile Kovid19’un tespiti için kullanılan tıbbi tanı kitlerinin ithalatı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun fiziksel veya elektronik ortamda hazırlayacağı uygunluk yazısı ile gerçekleştirilecektir. Böylece, Kovid 19’un tespitine yönelik olarak yurtdışından ithal edilmek istenen tüm tıbbi tanı kitleri, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu’nun bilgisi ve onayı olmadan ithal edilemeyecek ve vatandaşlarımızın kötü niyetli kişiler tarafından yaşayabilecekleri olası mağduriyetler engellenmiş olacaktır.

Ayrıca koronavirüs salgını nedeniyle dış ticaretimizde yaşanması muhtemel sorunların minimize edilmesini teminen Bakanlığımızca ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve firmalar ile işbirliği halinde çalışmalara devam edilmekte olup bu kapsamda tüm gümrük kapılarında gerçekleştirilen ihracatımız günlük olarak takip edilmekte ve söz konusu ihracatın ülke, sektör ve ürün bazlı seyri izlenmektedir.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru önergesine konu ithalat ve ihracat verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilir.